

χαρᾶς ζωῆς πλήρη ἔχον τὰ ὄμματα, γελῶν, κλαῖ-
ον, εὐτυχῆς, σωθὲν τὸ παιδίον ἔκρουε τὰ ἰσχνὰ χε-
ράκια του, ἐφώναζεν εὖγε καὶ ζωηρῶς, ὡς πυ-
ροτέχνημα ἀναφθείσης διὰ μιᾶς τῆς εὐθυμίας του,
ἀνεφώνησεν·

— Ὁ Μπούμ-Μπούμ! Εἶνε αὐτός, αὐτός, τώ-
ρα. Νὰ ὁ Μπούμ-Μπούμ! Ζήτηὶ ὁ Μπούμ-Μπούμ!
Καλημέρα, Μπούμ-Μπούμ!

Δ'

"Οτε ἐπανῆλθε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ ἰατρός
εὔρε καθήμενον παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ Παυ-
λάκη ἀκροβάτην τινά, ὅστις ἔκκμνε νὰ γελᾷ, νὰ
γελᾷ ἀκαταπαύστως τὸ παιδίον, καὶ τῷ ἔλεγε
προσφέρον εἰς αὐτὸ τὸ ἱατρικόν του:

— "Ἄν δὲν τὸ πιῆς αὐτό, Παυλάκη, ὁ Μπούμ-
Μπούμ δὲν θὰ ξανάληθῃ πλειά.

Καὶ τὸ παιδίον ἔπινε.

— Δὲν εἶνε καλὸ αἶ;

— Πολὺ καλὸ!.. Εὐχαριστῶ, Μπούμ-Μπούμ!

— Ἰατρέ, εἶπεν ὁ ἀκροβάτης εἰς τὸν ἰατρόν,
μὴ ζηλοτυπεῖτε. . . Μοῦ φαίνεται ἐν τούτοις ὅτι
οἱ μορφασμοὶ μου τῷ ὠφελοῦν ὅσον καὶ αἱ συν-
ταγαί σας!

Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἔκλαιον, ἀλλ' ἐκ χαρᾶς
τώρα.

Μέχρις οὗ δὲ ὁ Παυλάκης σταθῆ εἰς τοὺς πό-
δας του μία ἄμαξα ἐσταμάτα καθ' ἐκάστην ἐνώ-
πιον τῆς πτωχικῆς κατοικίας τοῦ ἐργάτου, καὶ
ἄνθρωπός τις κατέβαινε περιτετυλιγμένος εἰς ἐ-
πανωφόριον, ἐνδεδυμένος ὑπ' αὐτὸ ὡς ἐν Ἰπποδρο-
μίῳ, ἀλευρωμένον καὶ φαιδρὸν ἔχων τὸ πρόσωπον.

— Τί εἶνε τὸ χρέος μου, κύριε; εἶπεν ἐν τέλει ὁ
Ἰάκωβος πρὸς τὸν ἀκροβάτην, ὅτε τὸ παιδίον ἀ-
νέρωσεν ἤδη ἐντελῶς. Γιατί, ἐπὶ τέλους, κἄτι
σὲς χρωστῶ!

Ὁ ἀκροβάτης ἔτεινε πρὸς τοὺς γονεῖς τὰς
δύο εὐρείας αὐτοῦ παλάμας.

— Αὐτὸ μόνον! εἶπε. "Ἐνα σφιξιμο τοῦ χειριοῦ!

Εἶτα δέ, δύο ἠχηρὰ φιλήματα ἐπιθεῖς ἐπὶ
τῶν παρειῶν τοῦ παιδιοῦ, γενομένων πάλιν ῥο-
δοχρῶν,

— Καὶ εἶπε γελῶν, τὴν ἄδειαν, νὰ θέσω εἰς τὰ
ἐπισκεπτήριά μου: Μπούμ-Μπούμ ἀκροβάτης,
καὶ τακτικὸς ἰατρός τοῦ Παυλάκη!

(Jules Claretie)

...Κ...

Οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἐπιβλαβέστερον εἰς πᾶσαν κυ-
βέρνησιν, ὅσον τὸ νὰ ποιῆ ὅτε μὲν τοῦτο ὅτε δ'
ἐκεῖνο, σήμερον νὰ ὑπόσχεταί τι καὶ αὔριον νὰ τὸ
ἀρνήται. "Ἀπαξ χαράξασα μίαν ὑδὸν, ὀφείλει νὰ
πορευῆται ἐν αὐτῇ κατ' εὐθείαν καὶ ἀπαρεγκλίτως.

(Βίσημαρχ.)

Πῶς ἐργάζονται

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ

Ἡ ἔμπνευσις εἶνε λίαν ἰδιότροπος καὶ ἀστα-
θῆς. Αὐτοστιγμῆ δ' ὑφίσταται πολλὰς τροπο-
ποιήσεις. Σπάνιοί εἰσιν οἱ καλλιτέχνη, ὧν ἡ
πρώτη διατύπωσις εἶνε ὀριστική.

Ὁ Μαγερμπέερ κατεβασάνιζεν ἀπαύστως τὸν
δυστυχῆ Σκριβ, παντοίως ἐπιφέρων μεταβολὰς
εἰς τὰ μελοδράματά του. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν
ὁ Μασνὲ ὁμολογεῖ ὅτι εἶνε ὀχληρὸς συνεργάτης
πρὸς τοὺς ποιητὰς τῶν *Λιμπρέτων* του. « Δὲν
δύναμαι νὰ γράψω τὴν μουσικὴν ἐνὸς μελοδρά-
ματος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, λέγει, πολλὰκις
προσεπάθησα, ἀλλ' ἤναγκάστην νὰ σταματήσω.
Ἄνάγκη, οὕτως εἶπεν, νὰ γραφῆ τὸ μελοδράμα
ἐπὶ τῆς μουσικῆς μου. »

Ὁ Βετχόβεν δὲν ἔπαυεν ἐπεξεργαζόμενος τὰς
πρώτας αὐτοῦ ἐμπνεύσεις. Ἀνευρέθησαν πολλὰ
βιβλία τῶν δαιμιῶν του ἐν αὐτοῖς δὲ κατα-
φαίνεται ἡ βαθμιαία τῆς σκέψεως αὐτοῦ πορεία
καὶ εἶνε λίαν περιεργὸν τὸ παρακολουθεῖν αὐτὴν
δι' ὅλων ἐκείνων τῶν μαϊάνδρων. Γερμανὸς τις
μουσικογράφος, ὁ Γουσταῦος Νόττεβοχμ, ἀφίε-
ρωσε πολλὰ ἔτη τοῦ βίου αὐτοῦ εἰς τὴν μελέτην
καὶ τὴν δημοσίευσιν τῶν δοκιμῶν τούτων. Βλέ-
πομεν δ' ἐν αὐτοῖς ὅτι ἡ μουσικὴ ἰδέα δὲν πα-
ρουσιάζεται πάντοτε εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Βετχό-
βεν αὐτομάτως, δὲν ἀναθρώσκει διὰ μιᾶς πλή-
ρης, ἀλλ' ἐκδηλοῦται ὑπὸ τὴν ἐνδελεχῆ τῆς
διανοίας αὐτοῦ κατεργασίαν ἐν τῇ καλλονῇ, τῇ
πρωτοτυπῇ καὶ τῇ ἀριότητι αὐτῆς. Ἐν τοῖς
πολυτίμοις τούτοις τετραδίοις δύναται τις νὰ
παρακολουθῆσιν πάσας τὰς ἀποπείρας τοῦ μεγάλου
μελοποιῦ. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Μένδελσον κα-
τέχει τὸ σχετικὸν πρὸς τὸν *Φιδέλιον*. Θὰ ἦτο
εὐτύχημα εἰς τοὺς μουσουργοὺντας νὰ συνεβου-
λεύοντο πάντα τὰ δοκίμια τῶν ἐξόχων μουσι-
κῶν, ἀλλὰ δυστυχῶς οὗτοι καταστρέφουσιν
αὐτὰ μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἔργου.

Ὁ Μότσαρτ ὅμως οὐδὲ τόσον βραδέως, οὐδὲ
τόσον δυσχερῶς παρήγεν. Ἐν τῷ ἀξιολόγῳ βι-
βλίῳ, ὑπερ ἔγραψε περὶ αὐτοῦ ὁ Βίλδερ, εὐρί-
σκομεν τὰ ἐξῆς περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἐργάζεσθαι
τοῦ Μότσαρτ.

« Ἄμα ἤνοιγε τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὸ δαιμόνιον
καταλαμβάνεν αὐτόν. Ἐγειρόμενος τῆς κλίνης
ἔτρεχεν εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον, παρευθὺς δὲ ἡ
φαντασία αὐτοῦ ἐξηγείρετο μετὰ καταπληκτικῆς
διαυγείας. Ἐν ᾧ ἐνεδύετο κατεῖχετο ὑπὸ τῆς
ἐξάψεως τῆς ἐμπνεύσεως. Δὲν ἔμενεν οὐδὲ στιγ-
μὴν ἀκίνητος, ἔκρουε τὸν ῥυθμὸν διὰ τοῦ ποδός
καὶ ἀπὸ τῆς τραπέζης του μετέβαιεν εἰς τὸ
κλειδοκύμβαλον. Ὁ κουρεὺς του μᾶς διηγῆθη
πόσον δύσκολος ἐργασία καθίστατο τὸ ζύρισμα

καὶ ἡ κόμμωσις αὐτοῦ. Μόλις ἐκάθητο τὸ μάκτρον ἔχων περὶ τὸν λαιμόν, ἐβυθίζετο εἰς βαθεῖαν ὄνειροπόλησιν, λησμονῶν τὰ πάντα. Ἄνηγεύετο τότε χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν, μετέβαιεν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους εἰς τὸ ἄλλο, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς δωματίου εἰς τὸ ἕτερον, ἐν ᾧ ὁ δυστυχὴς κουρεὺς ἀμυχανῶν ἔτρεχε κατόπιν του τὸ κτένιον καὶ τὸ ξυράφιον κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ. Ἐν τῇ τραπέζῃ πολλάκις ἠναγκάζοντο οἱ περὶ αὐτὸν νὰ τὸν ἀνακαλῶσιν εἰς τὴν πραγματικότητα, διότι συνεχεῖς ἦσαν αἱ ἀφαιρέσεις αὐτοῦ, ἀμὰ δὲ κατελάμβανεν αὐτὸν πάλιν ἡ μουσικὴ, ἔχανε πᾶν ἄλλο συνκίσθημα. Συνέστρεφε τότε ἄκραν τινὰ χειρομάκτρον, ἔθετεν αὐτὴν μηχανικῶς ὑπὸ τὴν ῥίνα καὶ ἔκκαμνε χονδροειδεστάτους μορφασμούς. Ἄλλ' ἐν τοῖς ταξειδίαις ἰδίως ἡ φαντασία του ἐξήπτετο εὐχερῶς. Ἡ θεὰ τῶν τοπειῶν, ἡ κινήσις τῆς ἀμάξης οἰστρηλάτου αὐτὸν ἀπαύστως. Τότε ἐφωτίζετο ἡ φυσιογνωμία του, ὑπέμελλεν ὥρας ὀλοκλήρους, καὶ ὡς ἐξήρχετο τῆς θεωρίας αὐτοῦ ἐξέφραζε τὴν λύπην ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ διατυπώσῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου τὸ ἔργον ὅπερ εἶχε μελοποιήσει.»

Τοιαύτη ἦτο ἡ περὶ τὸ ἐργάζεσθαι εὐχέρεια τοῦ Μότσαρτ ὥστε ἠδύνατο νὰ μελοποιῇ χωρὶς νὰ παρενοχλῆται διόλου ὑπὸ τοῦ θορύβου, ὃν ἔκκαμνον οἱ φίλοι του γελῶντες καὶ ἄδοντες ἐτι πλησίον του.

Ὁμοίαν, λέγουσιν, εὐχέρειαν κέκτηται καὶ ὁ Βέρδη. Πολλοὶ εἶδον αὐτὸν μελοποιοῦντα ἐν αἰθούσαις, ἐν μέσῳ ζωηρῶν συνδιαλέξεων, χωρὶς νὰ φανῇ οὐδόλως ταραττόμενος ὑπὸ τῆς ἀκατασχέτου περὶ αὐτὸν φλυαρίας.

Καλλιτεχνικαὶ τινες φύσεις ἄλλως τε δὲν δύνανται νὰ ἐργασθῶσιν ἐν τῇ σιγῇ· ἔχουσιν ἀνάγκην θορύβου· ἐκεῖ μόνον ἀπομονοῦνται· ἡ μναζία πιέζει αὐτούς.

Ἐν τούτοις ὅτε διατυπῶσιν ἐπὶ τοῦ χάρτου τὴν ἰδέαν αὐτῶν, αὐτὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχει ὠριμάσει πρότερον, ἐν ἀνέσει ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ των. Ὁ τοκετὸς εἶνε τάχως ἄλλ' ἢ κυσφορία διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν. Πάντες οἱ μελοποιοὶ δὲν ἔχουσι τὴν ἀπαράμιλλον εὐχέρειαν τοῦ Δονιζέτη, ὅστις ἐποίει τὰ μέλη αὐτοῦ ἐξ ὑπογίου, ἐφ' ᾧ οἱ ἀντίπαλοι αὐτοῦ τὸν ἔσκωπτον παρομοιάζοντες αὐτὸν πρὸς ἀντλίαν ἀενάως ὑδροροῦσαν.

Ἡ μεγάλη εὐχέρεια ἄγει εἰς τὸ κοινὸν καὶ τετριμμένον ἐν τῇ τέχνῃ. Ἄλλ' οἱ καλλιτέχναι οἷτινες ὡς ὁ Βετχόβεν μοχθοῦσιν, ἀνεγείρουσιν οἰκοδομήματα ἀψηφούντα τὸν χρόνον. Διὰ τοῦτο ὁ Βετχόβεν ἐγήρασεν ὀλιγώτερον τοῦ Ὁμπέρ· εἰ καὶ προγενέστερος αὐτοῦ.

Κ*

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΤΟΥ ΣΤΑΝΛΕΪ ΚΑΙ ΒΡΑΤΣΑ ΕΝ ΑΦΡΙΚῃ

Ἐκ τοῦ ἄρτι ἐκδοθέντος συγγράμματος τοῦ Στάνλεϋ Πέντε *ἔτη ἐν Κόγκῳ*, ἐρανιζόμεθα τὸ ἐπόμενον ἐπεισόδιον, ἐν ᾧ ὁ Στάνλεϋ διηγεῖται τὴν μετὰ τοῦ Βράτσα συνάντησίν του. Τότε τὸ πρῶτον εὐρέθησαν ἀπέναντι ἀλλήλων οἱ δύο ἀτρόμητοι ἐξερευνηταὶ τῆς Ἀφρικῆς. Τὸ σύγγραμμα τοῦ Στάνλεϋ εἶνε ἐν εἴδει ἡμερολογίου, καὶ ἡ ἀφήγησις πάντων τῶν γεγονότων γίνεται κατὰ πρῶτον πρόσωπον.

«Ἐπανελθὼν εἰς τὰς σκηνὰς περὶ τὴν δεκάτην ὥραν, βλέπω αἴφνης τὸν νέον Λουτετέ-Κούναν, ἐκ Νσάνδας, ὀρομαίως τρέχοντα ὡσεὶ λίαν ἐνδιαφερόυστάν τινα πληροφορίαν εἶχε νὰ μοὶ ἀνακοινώσῃ. Ὁ νεαρὸς οὗτος μαῦρος πλησιάζει ἐν ὀρμῇ καὶ τείνει πρὸς ἐμὲ χαρτίον ἐφ' οὗ εἶνε διὰ μολυβδίδος κεχαραγμένον τὸ ὄνομα τοῦτο: Ὁ κόμης Σαβορδιὰν δὲ Βράτσα.

Εἶμαι συγγνωστὸς ὅτι δὲν ἠδυνήθην κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην νὰ κατανοήσω τὴν ἀξίαν τοῦ περιηγητοῦ τούτου. Ὅτε ἀπῆλθον ἐξ Ἀφρικῆς τῷ 1874 οὐδόλως εἶχον ἀκούσει τι περὶ αὐτοῦ, τῷ δὲ 1878 κατὰ τὴν ἐν Εὐρώπῃ διαμονήν μου, παρεμπιπτόντως πως ἔμαθον τὰς ἐξερευνήσεις τὰς ὁποίας εἶχεν ἐκτελέσει μετὰ τῶν Κομπιέν, Μάρς, καὶ Βαλλαί, ἐν Ὁγγουέ.

Ἐστράφην πρὸς τὸν Λουτετέ-Κούναν καὶ τὸν ἠρώτησα περὶ τῆς συναντήσεώς του μετὰ τοῦ Κ. Βράτσα. Ὁ Λουτετέ ἀρχίζει τότε νὰ μοὶ διηγῆται ἐν σπουδῇ τὴν ἐκπληξίν ἣν ἠθθάνη ἐπὶ τῇ θεᾷ ἐνὸς ὑψηλοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου, ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ χωρίον Νδάμβι-Μβόγκο.

— Εἶνε Φραντσέζε, ὅπως λέγει, προσεῖπεν ὁ Λουτετέ. Ἐπυροβόλει εἰς τὰ δένδρα μὲ ἐν τουφέκιον τὸ ὁποῖον ἔρριπτε γρήγορα πολλὰς βολὰς. Εἶπέ μου, αὐθέντα, διατί οἱ λευκοὶ πυροβολοῦν κατὰ τῶν δένδρων; διὰ νὰ σκοτώσουν τὰ κακὰ πνεύματα ὅπου εἶνε μέσα;

— Ἴσως παιδί μου. Ἀλλὰ δὲν ἔχεις τίποτε ἄλλο νὰ μοῦ εἴπῃς;

— Ναί Ὅταν ὁ λευκὸς ἔμαθε ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος τῆς συνοδείας σου, μοῦ ἔδωκε αὐτὸ τὸ χαρτί καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ σοῦ τὸ φέρω.

Μετὰ μίαν ὥραν ἐφάνη ὁ γάλλος ἐξερευνητής. Φορεῖ εἶδος περικεφαλαίας, κυανῆς στολὴν ἀξιωματικοῦ τοῦ ναυτικοῦ, καὶ μελανὰ περισφύρια, συνοδεύεται δὲ ὑπὸ δεκαπέντε ἀνδρῶν τῶν πλείστων ναυτῶν ἐκ Γαβῶνος, καὶ ὀπλισμένων διὰ καρβινῶν Ουίντσεστερ.

Ὁ Κ. Βράτσα εἶνε ὑψηλὸς ἀνὴρ, ἔχει ἡλιόκακην τὴν μορφήν καὶ φαίνεται ἀπηυδῆκώς ἐκ τῆς κοπώσεως. Τὸν προσκλιῶ νὰ εἰσέλθῃ ὑπὸ τὴν σκηνήν καὶ συγγευματίστη μαζί μου.